

Erf- en landschappelijk versterkingsplan Strodijk 4 Vorden

Colofon

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Opdrachtgever: Locis Adviseurs

Projectnummer en versie: 5259A versie 1.1	Status: definitief
Ligging plangebied: Strodijk 4 Vorden	Rapportdatum: 15-6-2023
Auteur: Ing. [REDACTED]	

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2	Het plangebied	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	5
2.3	Landschap.....	7
2.4	Bodem	9
Hoofdstuk 3	Beleidskader	10
3.1	Provinciaal beleid	10
Hoofdstuk 4	Landschappelijk versterkingsplan	11
4.1	Beoordeling van de landschappelijke en ecologische kwaliteit	11
4.2	Kansen voor versterking van ecologische en landschappelijke waarden	11
Hoofdstuk 5	Inrichtings- en beheerplan	14
5.1	Inrichtingsplan.....	14
5.2	Beheer	16

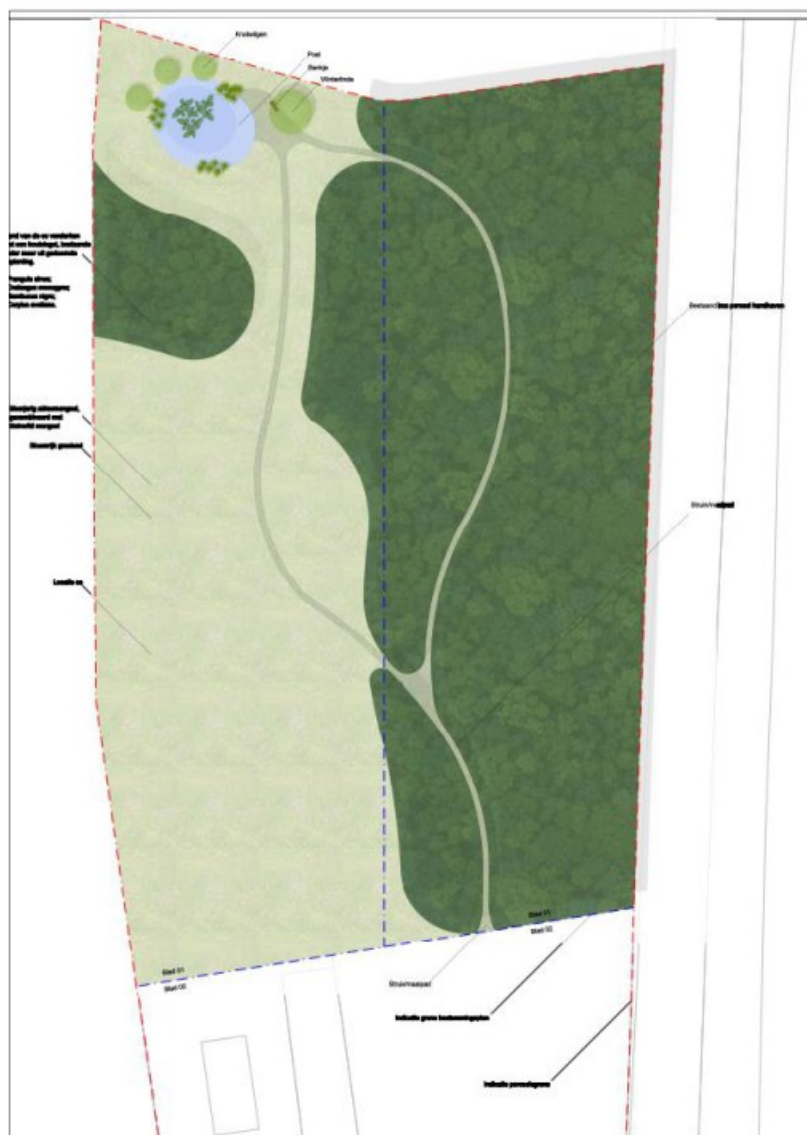
INLEIDING

Er zijn plannen voor het wijzigen van de bestemming Strodijk 4 te Vorden. Het voornemen is de huidige 'bedrijfsbestemming' van het erf te wijzigen in 'wonen'.

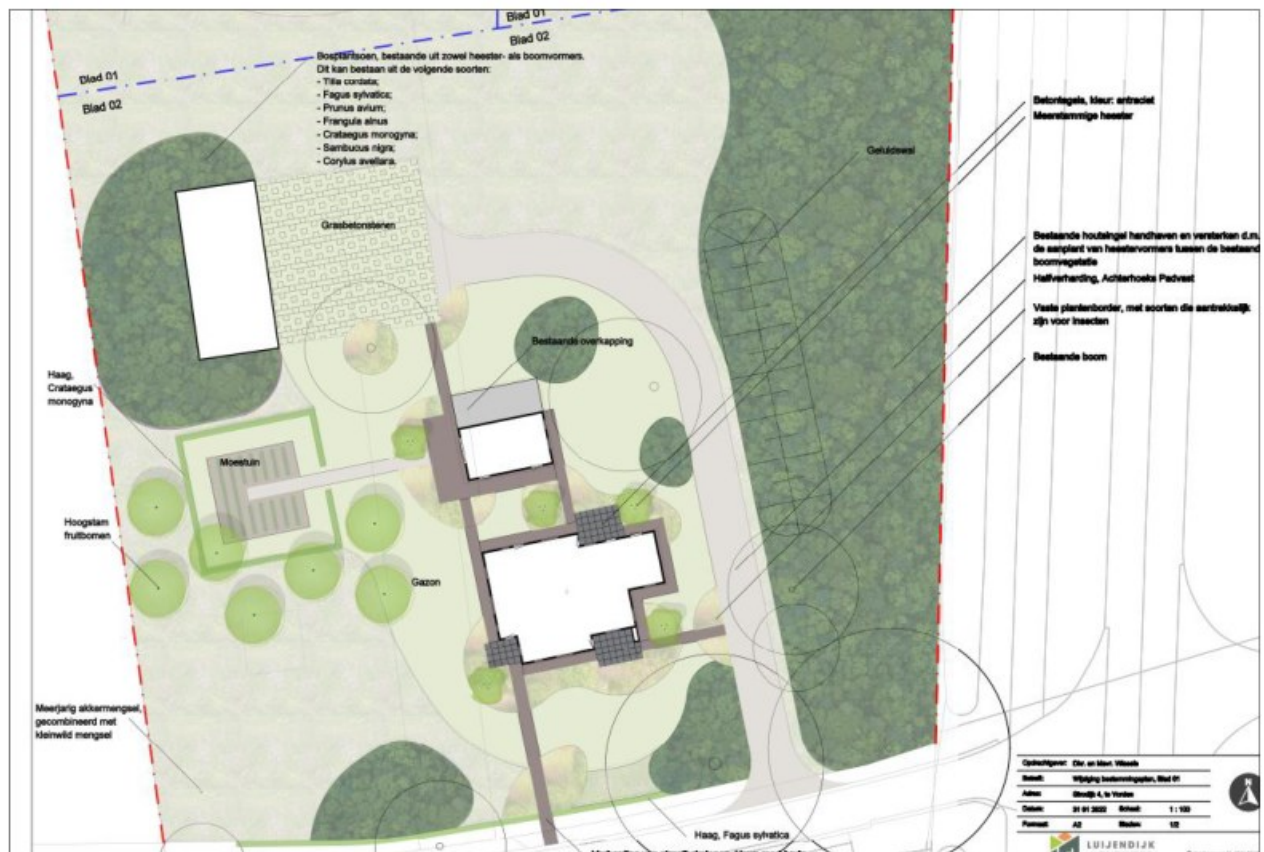
De gemeente Bronckhorst heeft initiatiefnemer gevraagd een plan voor landschapsversterking op te stellen, ter compensatie voor de functiewijziging en een erfinpassingsplan voor het woonerf.

In voorliggend rapport wordt een plan voor landschappelijke versterking en landschappelijke inpassing van het woonerf gepresenteerd. De basis voor dit plan is opgesteld door Luijendijk Hoveniers en geaccordeerd door de gemeente. Naast een verbeelding van het wenselijke eindbeeld, wordt ingegaan op inrichtings- en beheermaatregelen om tot het wenselijke eindbeeld te komen.

Hieronder wordt het originele plan voor landschappelijke versterking weergegeven.

Landschappelijk versterkingsplan op hoofdlijnen (bron: Luijendijk Hoveniers)

Erfinpassingsplan op hoofdlijnen (bron: Luijendijk Hoveniers)

Hieronder wordt een impressie gegeven van het plangebied.

Impressie van de voormalige kwekerij.

Aanzicht van het erf, gezien vanaf de Strodijk. Gezien in oostelijke richting.

Aanzicht van het erf, gezien vanaf de Strodijk. Gezien in noordwestelijke richting.

2.3 Landschap

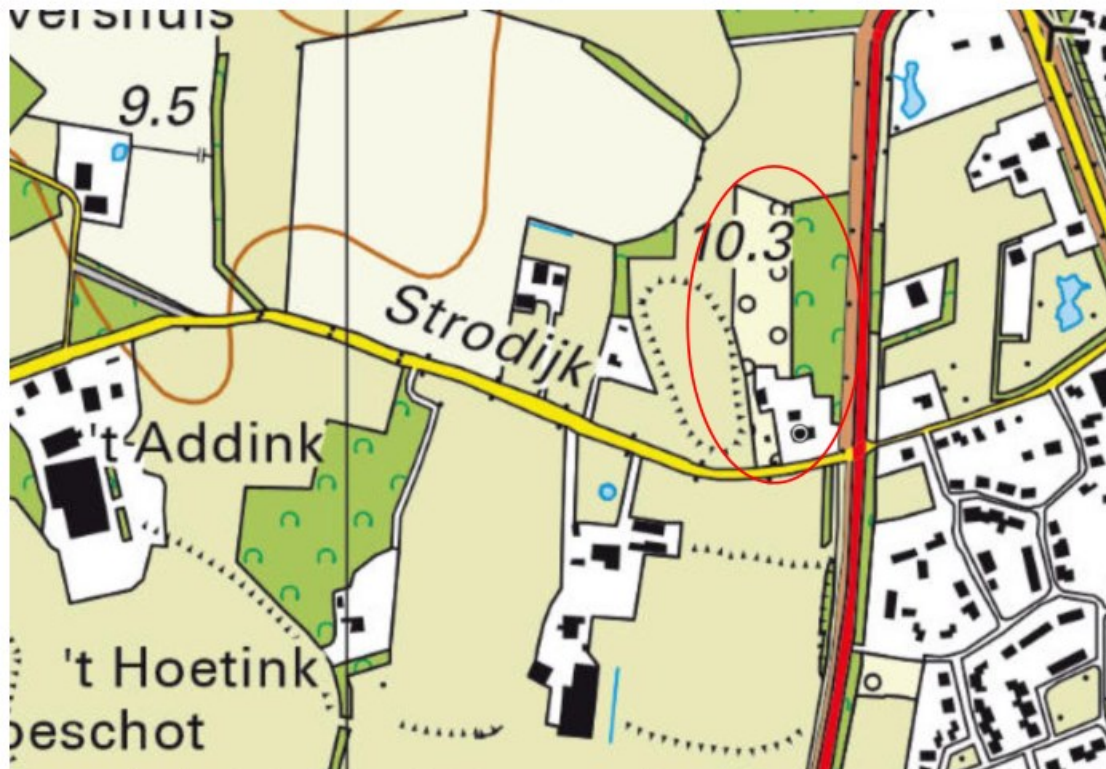
Het plangebied en het omringende landschap behoort tot het kampenlandschap. Als gevolg van de aanleg van de N319 en dorpsuitbreiding van Vorden, is van dit landschap ten oosten van het plangebied niets meer over en is het kampenlandschap getransformeerd naar een stedelijk landschap. Het erf vormt een vrij jonge bouwplaats. Op de historische topografische kaart anno 1900 is het plangebied nog onbebouwd en bestaat het uit bos en agrarisch cultuurland, in gebruik als hooiland (zuidzijde) en akker (noordzijde). Op onderstaande uitsnede van de historische topografische kaart, wordt de ligging van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied op de historische topografische kaart.

Het kampenlandschap is een oud agrarisch cultuurlandschap dat ontstaan is vanaf de middeleeuwen. Het kenmerkt zich door de grillige, bochtige wegenstructuur waarbij boerderijen tegenwoordig ook op enige afstand van de weg zijn komen te liggen als gevolg van ruilverkaveling. De agrarische percelen hebben ongelijke vormen en volgen het oorspronkelijke landschap. Essen en graslanden wisselen elkaar af en wegen zijn veelal voorzien van laanbeplanting.

Als gevolg van ruilverkaveling zijn veel nieuwe wegen aangelegd, kavelgrensbeplanting verdwenen en percelen samengevoegd tot grote, meer rationele percelen. Ook zijn de meeste oorspronkelijke zandwegen verdwenen of verhard. Als gevolg van ruilverkaveling is het landschap opener geworden en is het landschap grootschaliger geworden, zoals zichtbaar op de uitsnede van de actuele topografische kaart anno 2022.

Ligging van het plangebied op de topografische kaart anno 2022 (bron: Kadaster).

2.4 Bodem

Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit een Hoge zwarte enkeerdgrond (zEZ23). Dit duidt op gebruik van de grond als akker. Het noordelijke deel bestaat uit vlakvaaggrond (fkZn23). Op de hoogtekaart is geen esdek zichtbaar in het landschap.

Uitsnede van de bodemkaart van het plangebied en directe omgeving.

3.1 Provinciaal beleid

Het plangebied is gelegen in het Nationaal Landschap De Graafschap. Het plangebied wordt aangeduid als Nationaal Landschap, maar buiten het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone. Het plangebied ligt in deelgebied 8 (Vorden – Zutphen). Voor dit deelgebied zijn kernkwaliteiten voor natuur en landschap vastgesteld. Dit zijn:

- Kleinschalig cultuurlandschap met de landgoederen Hackfort en Suideras aan de Baakse Beek en het Leestense Broek; oorspronkelijk grotendeels kampen- en broekontginningslandschap; aan de westzijde opener
- Onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap
- Benedenloop van diverse beken: de Baakse Beek, de Veengoot, de Lindense Laak, de Vierakkerse Laak, de Hengelose Beek en de Oosterwijkse Vloed
- Parel Hackfort/Suideras met rijkere loofbossen langs de benedenloop van de Baakse Beek
- Leefgebied das
- Leefgebied steenuil
- Leefgebied kamsalamander
- Veel relatief kleine bosjes
- Klimaatcorridor Veluwe - Duitsland (bekencorridor).

Ook zijn ontwikkelingsdoelen geformuleerd voor het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone.

Natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- Ontwikkelen van soortenrijke bossen met natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden
- Ontwikkelen Baakse Beek als natuurlijke laaglandbeek
- Ontwikkelen beekdal- en schraalgraslanden

Natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- Ontwikkelen van soortenrijke bossen met natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden
- Ontwikkelen ecologische verbindingen Ruurlo - Groote Veld, Graafschap - IJssel en Hengelose Beek
- Beperken barrièrewerking N314 en N319

De indicatoren voor kernkwaliteiten die medesturend zijn voor de gebiedsontwikkeling in De Graafschap zijn:

- Historische landschapselementen van het kenmerkende waterhuishoudingsstelsel, landgoederen, kampen en essen;
- Kleinschalig landschap met groen karakter.

Bij het opstellen van het erfinpassingsplan wordt rekening gehouden met voorgestelde ontwikkelingsdoelen:

- Ontwikkelen van soortenrijke bossen met natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen bosranden

4.1 Beoordeling van de landschappelijke en ecologische kwaliteit

Wanneer we naar het plangebied kijken, dan is het plangebied te onderscheiden in twee verschillende delen; loofbos en voormalige boomkwekerij. Het loofbos bestaat uit een gemengde aanplant van loofbomen als eik en beuk, met plaatselijk linde en ondergroei van hazelaar, veldesdoorn en meidoorn (langs de randen). De voormalige boomkwekerij bestaat uit ruig grasland, fijnsparren en coniferen.

De beplanting in de voormalige boomkwekerij is niet streekeigen en bestaat uit exoten. Het bos daarentegen bestaat uit streekeigen en inheemse beplanting.

De landschappelijke en ecologische waarde van het bos is kenmerkend voor jong loofbos. Naar mate dergelijk bos ouder wordt, nemen de ecologische en landschappelijke waarden toe. Vooral wanneer geen (bos)beheer wordt uitgevoerd, met uitzondering van eventuele bestrijding van invasieve exoten (als zich dat voor doet). De ecologische en landschappelijke waarde van de voormalige boomkwekerij is zeer beperkt, al hebben sommige vogelsoorten een voorkeur voor dichte naaldbosjes om in te nestelen (sperwer, ransuil), maar die zijn in het plangebied niet vastgesteld.

Het grasland bestaat uit ruig grasland met een vegetatie met voorkeur voor matig tot voedselrijke omstandigheden.

4.2 Kansen voor versterking van ecologische en landschappelijke waarden

Er liggen kansen om de ecologische en landschappelijke waarden te versterken. De meeste landschappelijke en ecologische winst is te halen door de exoten te verwijderen en geheel of gedeeltelijk te vervangen door inheemse beplanting. Goed ontwikkeld bloem- en faunarijk grasland is vrij zeldzaam in het intensief beheerde agrarisch cultuurland en is van belang voor vele insecten, vogels, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Juist de overgang (rand) van bos, struweel en bloem- en faunarijk grasland, kan bijdragen aan de ecologische kwaliteit. Het erf sluit aan de zuidzijde direct aan op de wegberm. Door een scheerhaag aan te leggen, wordt de grens tussen openbare ruimte en erf verduidelijkt.

Concreet worden de volgende maatregelen voorgesteld;

- Verwijderen exoten (conifeer, fijnsparren);
- Aanplant inheemse loofbomen;
- Aanplant struweel;
- Ontwikkelen bloem- en faunarijk grasland;
- Aanleggen scheerhaag;
- Aanleggen hoogstam fruitboomgaard;

Op onderstaande afbeelding wordt het plan voor versterking van het landschap en het erfinpassingsplan gepresenteerd. Beide plannen zijn tevens opgenomen in de bijlage.

Erfinpassingsplan.

Plan voor versterking van het landschap.

HOOFDSTUK 5 INRICHTINGS- EN BEHEERPLAN

5.1 Inrichtingsplan

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen, dienen de volgende werkzaamheden uitgevoerd te worden;

1. Verwijderen coniferen en fijnsparren
2. Aanplant solitaire bomen
3. Aanplant gemengd struweel
4. Ontwikkelen bloem- en faunarijk grasland
5. Aanplant scheerhaag
6. Aanplant fruitboomgaard
7. Aanplant meerstammige heesters

Ad 1

De aanwezige fijnsparren en coniferen worden gerooid. Tak- en tophout, inclusief wortelkluit worden afgevoerd.

Ad 2

Er worden drie knotwilgen en een winterlinde geplant. Als plantmateriaal voor de knotwilgen mogen drie, als knotwilg gekweekte bomen gebruikt worden, maar ook drie staken, welke vrij komen tijdens het knotten van knotwilgen in de omgeving.

Drie staken; geschikt als nieuwe knotwilg.

Als plantmateriaal voor de winterlinde, wordt een als laanboom gekweekte boom gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 meter hoogte. De boom wordt voorzien van twee boompalen en boomband.

Voorbeeld van een laanboom, voorzien van boompalen en boomband.

Ad 3

Er wordt een struweel aangelegd met een oppervlakte van 350m². De beplanting bestaat uit een gemengde aanplant van meidoorn, sleedoorn, hondsroos, Gelderse roos en vuilboom. Er wordt gebruik gemaakt van driejarig plantsoen (80-120 cm). De beplanting wordt geplant in een plantverband van 1,5x1,5 meter.

Voorbeeld van struweelbeplanting.

Ad 4

Nadat de opgaande beplanting verwijderd is, wordt het beoogde bloem- en faunarijke grasland gefreesd en éénmalig ingezaaid met een gras-kruidentmengsel, om massale opslag van ruigtekruiden te voorkomen. Er dient gekozen te worden voor een gras-kruidentmengsel, geschikt voor matig voedselrijke zandgronden. Er worden geen akkerkruiden toegepast. Er wordt bloem- en faunarijke grasland aangelegd op het erf en op gronden van de voormalige boomkwekerij.

Ad 5

Langs de voorzijde van het erf, parallel aan de Strodijsk en rond de moestuin wordt een scheerhaag aangelegd. Deze bestaat uit beuk, haagbeuk, meidoorn, liguster of veldesdoorn. De haag bestaat uit 4 stuks plantsoen per meter haag. Er wordt driejarig bosplantsoen gebruikt (80-120 cm).

Ad 6

Er worden zeven fruitbomen geplant. De fruitbomen bestaan uit minimaal 3 appel- en 3 perenbomen. De bomen worden voorzien van twee boompalen en boomband. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude fruitrassen.

Ad 7

Er worden op vier plekken meerstammige heesters aangelegd. Er kan gekozen worden uit lijsterbes, vuilboom, veldesdoorn, meidoorn en krent.

5.2 Beheer

Naast het juist uitvoeren van inrichtingsmaatregelen, is vervolgbeheer van groot belang om tot het wenselijke eindbeeld en de wenselijke kwaliteit te komen. Hieronder worden de te nemen beheermaatregelen besproken.

Solitaire bomen

De winterlinde wordt niet beheerd en mag op natuurlijke wijze uitgroeien tot een volwassen boom. De knotwilgen worden iedere 4-6 jaar geknot.

Aanplant gemengd struweel

Het struweel wordt beheerd als hakhout en iedere 8-12 jaar afgezet, waarna deze weer zal uitlopen. Tak- en top hout afvoeren of in een ril in of naast het element leggen. Takkenrillen vormen waardevolle objecten als verblijfplaats voor amfibieën, vogels, insecten en zoogdieren.

Takkenril.

Ontwikkelen bloem- en faunarijk grasland

Bloem- en faunarijk grasland wordt beheerd als hooiland. Jaarlijks wordt circa 75% van de vegetatie gemaaid (gehooïd) waarbij maaisel wordt afgevoerd. De 25% overstaande vegetatie rouleert jaarlijks, zodat de gehele vegetatie minimaal 3x per 4 jaar gemaaid wordt. Overstaand gras is belangrijk als overwinteringsplaats voor tal van insecten. Er wordt geen mest aangewend.

Door het verschrallingsbeheer (maaïen en afvoeren) ontstaat op den duur een bloem- en faunarijk grasland.

Erfbosje

Het erfbosje wordt beheerd als hakhout met overstaanders, waarbij de boomvormers behouden blijven de eerste 4 decennia. De struikvormers worden iedere 8-12 jaar afgezet, waarna deze weer zullen uitlopen.

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks 1 à 2 maal geknipt of geschoren om de haag in de juiste hoogte en breedte te houden.

Meerstammige heester

Geen beheer.

